

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู*

THE ETHICAL LEADERSHIP AFFECTING BUDGET MANAGEMENT IN FUNDRAISING
OF SCHOOL ADMINISTRATORS UNDER THE NONGBUA LAMPHU PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

นันทนัช หาปัญญา¹, พัทชรินทร์ ชมภูวิเศษ², สุชาดา บุปผา³
Nantanat Hapanna¹, Patcharin Chompuwiset², Suchada Bubpha³
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี^{1,2,3}
Rajabhat Udon Thani University, Thailand.^{1,2,3}
Email : toom77608@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมกับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมและการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา และ 5) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่มีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็น ครูผู้สอน จำนวน 333 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่า IOC ระหว่าง 0.60 - 1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายด้านอยู่ระหว่าง 0.74 - 0.97 มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 และการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน โดยมีเกณฑ์การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนมีความสัมพันธ์กันทางบวก 4) การสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา มีด้านความยุติธรรม (X_1) ด้านความเคารพ (X_4) ด้านความไว้วางใจ (X_2) ที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน ที่ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.631 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.398 หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ

39.80 และ 5) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน พบว่า ได้แนวทางทั้งหมด 8 แนวทาง

คำสำคัญ : 1. ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม 2. การบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน 3. ผู้บริหารสถานศึกษา

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the level of ethical leadership of school administrators, 2) to study the level of budget management in terms of fundraising of school administrators, 3) to investigate the relationship between ethical leadership and budget management in terms of fundraising by school administrators, 4) to construct a predictive model for the relationship between ethical leadership and budget management in terms of fundraising by school administrators, and 5) to explore strategies for developing ethical leadership that influences budget management in terms of fundraising by school administrators this research is a quantitative research that involves the collection of quantitative data from a sample consisted of 333 teachers, using stratified random sampling. the instrument was a 5-rating-scale The IOC values ranged between 0.80 – 1.00, the item discrimination ranged between 0.74 – 0.97 and the overall reliability was 0.973 and involves the collection of qualitative data from the group of informants consists of 9 experts, selected using a purposive sampling method. the research instrument is a semi-structured interview. the statistics for data analysis were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The results of this research showed that: 1) The ethical leadership of school administrators was found to be at a high level overall. 2) The budget management for fundraising was found to be at a high level overall 3) The ethical leadership of school administrators and budget management for fundraising have a positive relationship. 4) The development of a predictive equation for ethical leadership factors affecting budget management for fundraising among school administrators identified justice (X_1), respect (X_4), and trust (X_2) as the most significant factors influencing budget management for fundraising. These factors demonstrated a statistically significant impact at the 0.01 level. The multiple correlation coefficient (R) was 0.631, and the coefficient of determination (R^2) was 0.398, indicating a predictive power of 39.80%. 5) The approaches for developing ethical leadership that influence budget management in fundraising were found to comprise a total of eight approaches.

Keywords : 1. The Ethical Leadership 2. Budget Management for Fundraising 3. School administrators

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 เป็นแผนพัฒนาประเทศในระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาว่าในพื้นฐานของการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ มีทักษะการเรียนรู้ ทักษะทางสมองและทักษะชีวิต เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ รวมทั้งจะต้องมี คุณธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม โดยตั้งเป้าหมายในการพัฒนาคน ไทยให้มีคุณลักษณะเป็นคนไทยที่สมบูรณ์ และพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต (สภาพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) พ.ศ. 2553 ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษาไว้ทุกหมวด เพื่อให้ สามารถบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด และเพื่อให้ การปฏิรูปกับภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นการศึกษาบรรลุเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

การบริหารงานด้านการศึกษาในปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายมากมาย หนึ่งในความท้าทายสำคัญคือการจัดการงบประมาณเพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษา งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรจากภาครัฐอาจไม่เพียงพอสำหรับการดำเนินกิจกรรมและโครงการ ต่างๆ ส่งผลให้สถานศึกษาต้องพึ่งพาการระดมทุนจากแหล่งอื่น ๆ เพื่อเสริมงบประมาณที่ขาดแคลน การระดมทุนจึงเป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีบทบาทสำคัญในการวางแผนและการ ดำเนินงานให้ได้มาซึ่งทรัพยากรเพื่อสนับสนุน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน และการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในจังหวัดหนองบัวลำภูพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีคุณลักษณะในการเป็นผู้นำเชิง จริยธรรม ไม่เพียงพอ ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยที่บ่งบอกว่าผู้บริหารสถานศึกษายังขาด คุณลักษณะในการเป็นผู้นำเชิงจริยธรรม เช่น การบริหารจัดการงบประมาณที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ตามที่เป้าหมายกำหนดไว้ ซึ่งการบริหารจัดการงบประมาณจากการระดมทุนของผู้บริหาร สถานศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างมาก โดยจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมเพื่อสร้างความโปร่งใส ชัดเจนในการบริหารจัดการ และการสื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการ สนับสนุนอย่างยั่งยืน (ธนวัฒน์ วงศ์ศรีรักษา, 2565)

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นพฤติกรรมและกระบวนการนำที่เน้น การดำเนินงานและการตัดสินใจตามหลักจริยธรรมและคุณธรรม รวมถึงการคำนึงถึงผลกระทบที่ เกิดขึ้นต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม รวมถึงการทำให้มั่นใจว่าการตัดสินใจและการกระทำทั้งหมด เป็นไปตามหลักการที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (คำพร กองเตย, 2560) ซึ่งในปัจจุบัน ระบบการศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ซึ่งเป็นรากฐานของการ พัฒนาประเทศชาติ ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญที่มีหน้าที่ในการกำหนดทิศทางและ นโยบายการบริหารจัดการต่างๆ ภายในสถานศึกษา (วิสัย คตะตา, 2563)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการ บริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู โดยการศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผล ต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแนวทางในการส่งเสริม ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในการเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงาน

โปรแกรมสถิติคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการวิเคราะห์หาค่าสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์หาความตรงเชิงเนื้อหา ค่าอำนาจจำแนก ค่าความเชื่อมั่น ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และองค์ประกอบความแปรปรวนที่สูงเกินความเป็นจริง (Variance Inflation Factor: VIF)

การเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษาในภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีเกณฑ์การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) โดยนำตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์ มาใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) สรุปผลโดยการบรรยายพรรณนา เพื่อกำหนดแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละองค์ประกอบ โดยภาพรวม

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านความยุติธรรม	4.41	0.54	มาก
2. ด้านความไว้วางใจ	4.32	0.65	มาก
3. ด้านความซื่อสัตย์	4.36	0.63	มาก
4. ด้านความเคารพ	4.33	0.67	มาก
โดยรวม	4.35	0.59	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ปัจจัยด้านความยุติธรรม ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ ปัจจัยด้านความเคารพ และปัจจัยด้านความไว้วางใจตามลำดับ

5.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน แต่ละองค์ประกอบ โดยภาพรวม

การบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การวางแผนงบประมาณ	4.46	0.48	มาก
2. การคำนวณต้นทุนการผลิต	4.47	0.43	มาก

การบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.48	0.45	มาก
4. การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ	4.51	0.47	มากที่สุด
5. การบริหารสินทรัพย์	4.48	0.44	มาก
6. การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน	4.52	0.43	มากที่สุด
7. การตรวจสอบภายใน	4.54	0.43	มากที่สุด
โดยรวม	4.49	0.40	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ การตรวจสอบภายใน การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน การบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ การจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารสินทรัพย์ การคำนวณต้นทุนผลผลิต และการวางแผนงบประมาณตามลำดับ

5.3 ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยมีปัจจัยด้านความยุติธรรม (X_1) ปัจจัยด้านความเคารพ (X_4) ปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ (X_3) และปัจจัยด้านความไว้วางใจ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

5.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา

ตารางที่ 3 ค่าคงที่ของตัวแปรพยากรณ์สัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้าสู่สมการถดถอย

ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม	b	SE _{bj}	β	t	P-values
ค่าคงที่ (a)	2.503	.142		17.647	.000
ด้านความยุติธรรม (X_1)	.417	.065	.565	6.414**	.000
ด้านความเคารพ (X_4)	.211	.055	.355	3.821**	.000
ด้านความไว้วางใจ (X_2)	.174	.068	.285	2.584**	.010
$R = .631$; $R^2 = .398$; $R^2_{adj} = .391$; $SE_{est} = .31204$					

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า การสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา มีปัจจัยด้านความยุติธรรม (X_1) ปัจจัยด้านความเคารพ (X_4) ด้านความไว้วางใจ (X_2) ที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู ที่ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.631

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.398 หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 39.80 เขียนสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y' = 2.503 + .417X_1 + .211X_4 + .174 X_2$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z' = .565Z_{x1} + .355Z_{x4} + .285 Z_{x2}$$

5.5 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน พบว่า ได้แนวทางทั้งหมด 8 แนวทาง แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ 1) ด้านความยุติธรรม 2 แนวทาง ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการปลูกฝังจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบและความเป็นกลาง พร้อมทั้งมีวิสัยทัศน์ที่โปร่งใส และ (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาทักษะการใช้หลักนิติธรรมในการบริหาร การใช้งบประมาณต่าง ๆ ให้เกิดความยุติธรรม เสมอภาคที่สุด 2) ด้านความเคารพ 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หมั่นศึกษาหาความรู้ในเรื่องของการเคารพผู้อื่น โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา (2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมด้านความเคารพ ไม่ละเลยทอดทิ้ง พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน ในการบริหาร ต้องเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงานโดยใช้หลักคุณธรรม มีการสร้างขวัญและกำลังใจ ยอมรับถึงความสามารถของแต่ละบุคคล เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็นทั้งบุคลากรในโรงเรียน นักเรียน และผู้ปกครอง และ 3) ด้านความไว้วางใจ 3 แนวทาง ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงออกถึงความไว้วางใจต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และนักเรียนโดยปราศจากอคติ (2) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพร้อมที่จะให้โอกาสอยู่เสมอ เป็นแบบอย่างให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา มีความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใส ยุติธรรม และมีความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจและการดำเนินงานต่างๆ และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ตลอดจนการให้โอกาสแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

6. อภิปรายผลการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

6.1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านความยุติธรรม รองลงมาคือปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ ปัจจัยด้านความเคารพ และปัจจัยด้านความไว้วางใจตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนได้มีข้อคิดเห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีความสำคัญต่อการบริหารจัดการองค์กรในยุคปัจจุบัน เนื่องจากช่วยสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีคุณธรรม ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ คำพร กองเตย (2560) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมหรือการแสดงออกด้วยความประพฤติ การกระทำ และการสื่อสารที่ดีงาม เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเกิดการยอมรับ

และศรัทธา โดยคำนึงถึงผลสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์การ มีการนำวิธีการใหม่ ๆ มาปฏิบัติ หลังจากได้ผ่านการทดลองและได้รับการพัฒนามาเป็นลำดับแล้ว เริ่มจากคิดค้น พัฒนา มีการทดลอง ปฏิบัติก่อน และถ้าจะนำไปปฏิบัติจริงมีความแตกต่างไปจากการปฏิบัติเดิมที่ได้ปฏิบัติมา ประกอบด้วย 1) การแสดงออกถึงความไว้วางใจ 2) การแสดงออกถึงความยุติธรรม 3) การแสดงออกถึงความเคารพ 4) การแสดงออกถึงความรับผิดชอบ 5) การแสดงออกถึงความซื่อสัตย์ สอดคล้องกับ นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์ (2565) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษาที่แสดงออกด้วยความเหมาะสม ในด้านความประพฤติและการสื่อสาร อันจะนำไปสู่การ ยอมรับและเกิดความศรัทธา การยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้มีผลต่อความพร้อมที่จะให้ความ ร่วมมือในการปฏิบัติงานหรือดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานงบประมาณด้านการระดม พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุดคือ ด้านการตรวจสอบภายใน รองลงมาคือ ด้านการรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้านการจัดระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการ บริหารสินทรัพย์ ด้านการคำนวณต้นทุนผลผลิต ด้านการวางแผนงบประมาณตามลำดับ ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนเป็นสิ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการ สถานศึกษา เป็นกระบวนการสำคัญในการจัดหาทรัพยากรทางการเงินเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ การมีงบประมาณที่เพียงพอช่วยให้โรงเรียนสามารถจัดหาสื่อการ เรียนการสอน ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตรจนเกิดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับ บุญส่ง จอมหงส์ (2563) ได้กล่าวว่า การระดมทุน หมายถึง กิจกรรมที่มีการรวมตัวกัน มีการดำเนินการด้วยเทคนิควิธีการต่าง ๆ และมีแนวทางการดำเนินการ เพื่อให้ได้มาซึ่งเงินหรือ สิ่งของ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เพื่อนำมาใช้ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย (2565) ได้กล่าวว่า การระดม ทรัพยากร หมายถึง การดำเนินงาน การรวบรวม การแสวงหา การจัดหา การมีส่วนร่วม ส่งเสริม สนับสนุนทรัพยากรต่างๆ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูง สุดต่อผู้เรียน บรรลุ วัตถุประสงค์ตามเป้าหมายในการจัดการศึกษา ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ เกิด ประสิทธิภาพสูงสุดและอยู่ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาที่กำหนด

6.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร สถานศึกษากับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา ปัจจัยด้านความยุติธรรม (X_1) ปัจจัยด้านความเคารพ (X_4) ปัจจัยด้านความ ซื่อสัตย์ (X_3) และปัจจัยด้านความไว้วางใจ (X_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 กับการบริหารงานงบประมาณด้านการระดม ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าสัมประสิทธิ์ สหสัมพันธ์อยู่ที่ 0.605, 0.561, 0.559 และ 0.519 ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู เขต 1 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู เขต 2 ได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาตรงกับคุณลักษณะ งานวิจัยที่ได้ศึกษาและสามารถอภิปรายเป็นรายด้านคือ ด้านความยุติธรรม การส่งเสริมภาวะผู้นำเชิง

จริยธรรมด้านความยุติธรรมจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่การส่งเสริมจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมปลูกฝังให้ผู้บริหารมีจิตสำนึกในการตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้อง โปร่งใส และเป็นธรรม วางแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การจัดสรรทรัพยากร และการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของครูและนักเรียน สนับสนุนให้ใช้การสื่อสารที่สร้างสรรค์ และแก้ไขปัญหาความขัดแย้งอย่างยุติธรรม สร้างช่องทางให้บุคลากรและนักเรียนสามารถร้องเรียนเมื่อพบปัญหาความไม่เป็นธรรม สอดคล้องกับพิมพ์พัชรา สาระนิตย์ (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงด้านความประพฤติ การกระทำ การสื่อสารอย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อให้เกิดความศรัทธาและเกิดการยอมรับจากครูและบุคลากร การมีความยุติธรรม มีมาตรฐานในเชิงการบริหารด้วยจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับสมาชิกในองค์กร ส่งผลทำให้การปฏิบัติงานประสบความสำเร็จและ บรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้

6.4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน โดยใช้ปัจจัยการบริหารสถานศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านความยุติธรรม (X_1) ที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดม ที่ดีที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = 0.605$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ ($R^2 = 0.366$) หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 36.60 ปัจจัยด้านความเคารพ (X_4) ปัจจัยด้านความไว้วางใจ (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ($R = 0.627$) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของการพยากรณ์ ($R^2 = 0.393$) หรือมีอำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 39.30 ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ แก้วแกมจันทร์ (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช พบว่า ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในนครศรีธรรมราช ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความยุติธรรม (sumA) ด้านความรับผิดชอบ (sumB) ด้านความซื่อสัตย์(sumC) และด้านความไว้วางใจ (SumD) สอดคล้องกับ อธิรญาณ์ แยมทับ (2561) ได้ศึกษาความสามารถทางภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ผลการวิเคราะห์ตัวแปรพยากรณ์ 7 ด้าน มีจำนวน 3 ด้านที่สามารถพยากรณ์ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี ได้ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน (X_7) ด้านการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม (X_6) และด้านความไวทางจริยธรรม (X_4)

6.5 ผลการศึกษาแนวทางภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุน พบว่า เป็นไปตามหลักทฤษฎีภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของ บราวน์ และเทรปีโย (Brown and Trevino, 2549) ในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรม คือ ผู้นำต้องมีบทบาทเป็นแบบอย่าง และใช้หลักความยุติธรรม ความเคารพ และความไว้วางใจเป็นแนวทางในการบริหารองค์กรสามารถส่งเสริมการปลูกฝังจิตสำนึกด้านความรับผิดชอบต่อความเป็นกลาง พร้อมทั้งมีวิสัยทัศน์ที่โปร่งใส พัฒนาทักษะการใช้หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม ในการบริหารจัดการสถานศึกษา

สอดคล้องกับ รัชนีวรรณ สุวรรณชัยรบ (2566) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอ หมั่นศึกษาหาความรู้ ผู้บริหารต้องบริหารงาน โดยใช้กระบวนการที่ถูกต้องมีความเป็น ธรรมในการตัดสินใจ มีความเข้าใจความแตกต่างระหว่าง บุคคล เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำ และกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ภาวะผู้นำในด้านความเอาใจใส่และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

7. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้ได้ค้นพบองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในจังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ส่งผลต่อการบริหารงานงบประมาณด้านการระดมทุนของผู้บริหารสถานศึกษา

ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมที่ยึดหลักความยุติธรรม ความเคารพ และความไว้วางใจ มีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างความร่วมมือจากภาคีเครือข่าย และทำให้การระดมทุนเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีประสิทธิภาพและยั่งยืน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงความมุ่งเน้นในด้านความยุติธรรม คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักความยุติธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ

ด้านความเคารพ ผู้บริหารควรเคารพในความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดรับความเห็นที่หลากหลาย และด้านความไว้วางใจ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากร ชุมชน และผู้ปกครอง ด้วยการแสดงให้เห็นถึงการบริหารจัดการงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรได้รับการพัฒนาในด้านการสร้างความไว้วางใจ โดยเฉพาะการสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจที่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ ความสามารถในการบริหารงาน และความเอาใจใส่ในการแก้ปัญหา

8.1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู ควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้านการวางแผนในการใช้ทรัพยากรทางการเงิน การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบ และเกิดประโยชน์สูงสุด

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ควรพัฒนาในด้านการสร้างความไว้วางใจ โดยเฉพาะการสร้างความเชื่อมั่นและความมั่นใจที่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีต่อผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือ ความสามารถในการบริหารงาน และความเอาใจใส่ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพการศึกษา

8.2.2 ควรให้ความสำคัญและเอาใจใส่ให้ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจในด้านการวางแผนในการใช้ทรัพยากรทางการเงิน การใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ โปร่งใส สามารถตรวจสอบ และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งการวางแผนกลยุทธ์ ของหน่วยงานประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิตหลัก กลยุทธ์โครงสร้างแผนงาน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคทางด้านการขอรระดมทุนเพื่อประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหาร เพิ่มเติมเพื่อเป็นข้อค้นพบที่เป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

8.3.2 ควรมีการวิจัยในเรื่องใหม่ที่ต่อยอดจากวิจัยเรื่องนี้ และอาจเปลี่ยนระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หรือการวิจัยและพัฒนา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

- คำพร กองเตย. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณรงค์ฤทธิ์ ประทุมชัย. (2565). แนวทางการพัฒนาการระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธนวัฒน์ วงศ์ศรีรักษา. (2565). การบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนชุมชนหนองบัวน้อยโนนชาติหนองเหินวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชธานี.
- นพรัตน์ อิศระณรงค์พันธ์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา.
- บุญส่ง จอมหงษ์. (2563). การพัฒนาแนวทางการระดมทุนสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รัชนิวรรณ สุวรรณชัยรบ. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วิสัย คตะดา. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้จริยธรรมการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- เสาวลักษณ์ แก้วแกมจันทร์. (2565). ภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อชิรญาณ แยมทับ. (2561). ความสามารถทางภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. สำนักบัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Brown, M. E., and Trevino, L. K. 2005. Ethical leadership: A social learning perspective for construct development and testing. **Organizational Behavior and Human Decision Processes**. 97(2). 117-134.

Krejcie, R.V., & D.W. Morgan. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**. 30(3). 607-610.

10. คำขอบคุณ

งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงและสมบูรณ์ได้ด้วยความอนุเคราะห์และความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรินทร์ ชมภูวิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บุปผา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ตลอดจนคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ชี้แนะ แก้ไข และปรับปรุง งานวิจัยนี้อย่างเต็มกำลัง รวมทั้งคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเสมอมาและผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้ตอบแบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้